

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Reglement for finansforvaltning

Troms fylkeskommune

Vedtatt av fylkestinget, den 13.12.16, i sak 89/16

Innhold

1.	Finansreglementets virkeområde.....	3
1.1	Hensikten med reglementet	3
1.2	Hvem reglementet gjelder for.....	3
2.	Hjemmel og gyldighet.....	3
2.1	Hjemmel.....	3
2.2	Gyldighet.....	3
3	Forvaltning og forvaltningstyper.....	4
3.1	Målsettinger, strategier og rammer	4
4.	Formålet med fylkeskommunens finansforvaltning.....	4
4.1	Overordnet formål og tilhørende delmål	4
5.	Generelle rammer og begrensninger	5
5.1	Punktvis oppstilling av generelle rammer og begrensninger	5
6.	Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål	6
6.1	Rammer	6
6.2	Rapportering.....	6
7.	Forvaltning av fylkeskommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler	7
7.1	Vedtak om opptak av lån.....	7
7.2	Valg av låneinstrumenter.....	8
7.3	Maksimumsrammer for ulike typer av låneinstrumenter	8
7.4	Tidspunkt for låneopptak	9
7.5	Konkurrerende tilbud	9
7.6	Valg av rentebindingsperiode og bruk av sikringsinstrumenter.....	9
7.7	Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak	10
7.8	Rapportering.....	10
8.	Forvaltning av fylkeskommunens langsiktige finansielle aktiva	11
8.1	Presiseringer	11
8.2	Rapportering.....	12
9.	Vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko	12
9.1	Risikovurderinger	12
9.2	Kvalitetssikring	12
	VEDLEGG 1: NOEN RENTE OG FINANSTEKNISKE BEGREPER.....	13

1. Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for fylkeskommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instruks/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Troms fylkeskommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i fylkeskommunale foretak og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven kapittel 11.

I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finansreglement som er godkjent av fylkestinget.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- a) Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52.
- b) Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr. 635).

2.2 Gyldighet

Følgende gjelder:

- a) Reglementet trer i kraft fra og med 13.12.2016. Finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver fylkestingsperiode.
- b) Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruks som fylkestinget eller annet politisk organ har vedtatt for fylkeskommunens finansforvaltning.

3 Forvaltning og forvaltningstyper

3.1 Målsettinger, strategier og rammer

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle fylkeskommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- a) Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål¹.
- b) Forvaltning av fylkeskommunens samlede gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.

Det er ikke utarbeidet målsettinger, strategier og rammer for plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, da fylkeskommunen med visse unntak ikke skal være i besittelse av denne typen aktiva (se pkt. 8).

4. Formålet med fylkeskommunens finansforvaltning

4.1 Overordnet formål og tilhørende delmål

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader² for fylkeskommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Dette skal oppnås gjennom følgende delmål:

- a) Fylkeskommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- b) Plassering av likvide midler skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektivet på plasseringene.
- c) Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko.

¹ Med ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål legger man i dette reglementet til grunn kortsiktige likvide midler eksklusive RDA2- og RUP-midler, spillemidler, kulturbyggmidler, kulturvernmidler, midler tilknyttet den kulturelle skolesekk, mv. Dette er øremerkede fondsmidler, der renteinntektene tilfaller de ulike fond.

² For Troms fylkeskommune vil netto finansieringskostnad fremkomme som differansen mellom totale rentekostnader knyttet til gjeld fratrukket totale renteinntekter fra beholdningen av kortsiktige likvide midler.

5. Generelle rammer og begrensninger

5.1 Punktvis oppstilling av generelle rammer og begrensninger

- a) Fylkestinget skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning (pkt. 6.2 og 7.7 i reglementet) og vesentlig finansiell risiko (se vedlegg), jfr. kommunelovens § 52.
- b) Reglementet skal baseres på fylkeskommunens egen kunnskap om finansforvaltning, herunder kunnskap om finansielle markeder, instrumenter, risikostyring mv.
- c) Fylkestinget skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva (pkt. 8.1). Det påligger fylkesrådet en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for fylkestinget som anses som prinsipielle.
- d) Fylkesrådet skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer fylkeskommunen er eksponert for.
- e) Det tilligger fylkesrådet å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet. Fylkesrådet gis anledning å delegerer fullmakt for inngåelse av avtaler i overensstemmelse med finansreglementet til den eller de på lavereliggende organisatorisk nivå som det er hensiktsmessig at har slik fullmakt.
- f) Det tilligger fylkesrådet med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instruks/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med fylkeskommunens overordnede økonomibestemmelser.
- g) Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i fylkeskommunens finansforvaltning.
- h) Fylkeskommunen kan i sin finansforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater, kun i de tilfeller at slike er konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer. Eventuell bruk av avledede instrumenter/derivater skal være innenfor risikoramme for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis fylkeskommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

6.1 Rammer

Fylkeskommunens kortsiktige likvide midler, kan kun plasseres som bankinnskudd til flytende rentebetingelser. Denne strategien velges med utgangspunkt i fylkeskommunens risikopreferanser, som vektlegger å unngå økonomiske tap på kortsiktige likviditetsplasseringer, for eksempel i ulike typer rentebærende sertifikater og obligasjoner utstedt av kommuner, fylkeskommuner, bank og industriforetak. Når kortsiktige likviditetsplasseringer sammenlignes med ordinære bankinnskudd anses rente- og kurstapsrisikoen for å være for høy i forhold til avkastningspotensialet.

Rentetilknytninger kan maksimalt ha 12 måneders renteforfall. Ved plassering av kortsiktige likvide midler som bankinnskudd skal fylkeskommunen fortrinnsvis benytte 3 måneder NIBOR rentetilknytning. Alternativt kan samlet beholdning av bankinnskudd ha samme fordeling på rentetilknytningene som man har for samlet lånevolum på flytende rentebetingelser (eksempelvis 70 prosent av beholdning med 3 måneder NIBOR rentetilknytning og 30 prosent med 6 måneder NIBOR rentetilknytning). Det er ikke anledning å avtale tidsbindinger på innskutt kapital, dvs. at fylkeskommunens likvider skal være lett tilgjengelig til enhver tid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Fylkeskommunen skal inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kreditt-rating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Fylkeskommunens kortsiktige likviditet skal fortrinnsvis plasseres i fylkeskommunens hovedbank. Det kan eventuelt suppleres med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker med forvaltningskapital som overstiger NOK 25 mrd. og med minimum internasjonal kreditt-rating A- eller tilsvarende kredittvurdering.

Eneste unntak fra regelen om at all ledig likviditet skal være plassert som bankinnskudd er i kriselignende situasjoner, der man frykter at innskutte midler kan gå tapt som følge av konkurs mv. I slike situasjoner har fylkesrådet fullmakt til å plassere fylkeskommunens likviditet i rentebærende verdipapirer utstedt eller garantert av den norske stat, herunder statsforetak.

6.2 Rapportering

Fylkesrådet skal i forbindelse med tertialrapportering pr. 30.4 og 31.8, legge frem rapporter for fylkestinget som viser status for forvaltningen av kortsiktige likvide midler. I tillegg skal det etter årets utgang legges frem en årsrapport for fylkestinget som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året for kortsiktige likvide midler.

Rapport pr. 30.4 og 31.8 skal inngå som en del av budsjettoppfølgings sak pr. 30.4 og 31.8 som legges frem til fylkestinget i henholdsvis juni og september/oktober. Årsrapporten skal legges frem for fylkestinget som egen sak i mars måned det påfølgende året.

Rapporten skal minimum angi følgende vedrørende kortsiktige likvider:

- a) Sammensetning av aktiva.
- b) Beholdning eventuelt markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva.
- c) Vesentlige markedsendringer.
- d) Endringer i risikoeksponering.
- e) Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet.
- f) Egne rentebetingelser sammenlignet med 3 måneder NIBOR som fylkeskommunen skal bruke som benchmark for markedsrenter.

Ad. pkt. f): Det settes ikke som absolutt krav at fylkeskommunen til enhver tid i forvaltningen av kortsiktige likvide midler skal oppnå bedre rentebetingelser enn benchmark, gitt ved 3 måneder NIBOR. I en normalsituasjon der kortsiktige likvide midler er plassert som bankinnskudd til flytende rente, kan man forvente å oppnå et påslag mellom 25-50 basispunkter, det vil si mellom 0,25-0,50 prosent p.a., på eksempelvis 3 måneder NIBOR. I de tilfeller man oppnår lavere rentebetingelser enn 3 måneder NIBOR må det tas stilling til om man skal gjøre tiltak for å søke å forbedre eksisterende rentebetingelser.

7. Forvaltning av fylkeskommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1 Vedtak om opptak av lån

Fylkestinget fatter vedtak om opptak av lån. Slikt vedtak skal minimum angi:

- a) Lånebeløp.
- b) Nedbetalingstid.

Ad pkt. b): Lånefinansierte investeringstiltak skal ha nedbetalingstid som maksimalt tilsvarer investeringen sin forventede økonomiske levetid.

Med utgangspunkt i fylkestingets vedtak skal det gjennomføres låneopptak etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 50 om låneopptak.

Det enkelte låneopptak trenger ikke ha serielånsstruktur. Det er tilstrekkelig at man innretter seg slik at samlet lånegjeld skal avdras med like årlige avdrag, jfr. Kommunelovens § 50, nr. 7a.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

7.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i obligasjonsmarkedet.

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing, men dette må vedtas eksplisitt av fylkestinget.

7.3 Maksimumsrammer for ulike typer av låneinstrumenter

Tabell 7.3.1 angir Troms fylkeskommunes maksimumsrammer for ulike typer av låneinstrumenter.

Tabell 7.3.1 Maksimumsrammer for ulike typer av låneinstrumenter

Typer av låneinstrumenter:	Karakteristika:	Samlet lånevolum for denne typen låneinstrument kan maksimalt utgjøre:
Ordinære lån	I offentlige og private finansinstitusjoner/livselskaper. Langsiktige lån med jevnlig avdrag og der løpetiden normalt samsvarer med investeringens levetid. Dette er lån som ikke krever refinansiering ved lånets sluttdato.	100,0 % av samlet låneportefølje
Sertifikatlån	Løpetid under ett år og normalt avdragsfrie. Krever jevnlig rullering av lånene ved datoen for innfrielse som eksempelvis kan være 3 eller 6 måneder fra startdato. <u>Medfører en ekstra refinansieringsrisiko sammenlignet med lån med lang løpetid.</u> Lånene utlyses/opprettes/administreres av Nordic Trustee og det brukes ofte en forretnings- eller sparebank som emisjonstilrettelegger.	0,0 % av samlet låneportefølje
Obligasjonslån	Løpetid over ett år og normalt avdragsfrie. Også disse lånene krever rullering ved datoen for innfrielse som eksempelvis kan være 2 eller 5 år fra startdato, men ikke så ofte som sertifikatlån. Lånene utlyses/opprettes/administreres av Nordic Trustee (tidligere Norsk tillitsmann) og det brukes ofte en forretnings- eller sparebank som emisjonstilrettelegger.	50,0 % av samlet låneportefølje
Finansiell leasing	Leie av realaktiva for lengre periode som kan sidestilles med lånefinansiering, siden leietaker ofte har økonomisk risiko knyttet til den fremtidige verdien av kapitalgjenstanden.	Må vedtas eksplisitt at fylkestinget

Det åpnes ikke opp for bruk av finansiell leasing i Troms fylkeskommune. Videre følger det at fylkeskommunen heller ikke åpner opp for bruk av sertifikatlån. Med visse begrensninger åpnes det opp for bruk av obligasjonslån; maksimalt 50 prosent av låneporteføljens samlede volum kan ligge på obligasjonslån.

Sertifikat- og obligasjonslån kan være mer konkurransedyktige alternativer enn ordinære lån i form av lavere effektiv rente, men de innebærer en refinansieringsrisiko sammenlignet med ordinære lån. Denne risikoen knytter seg til at fylkeskommunen ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering. Lån med hyppig rullering er også ressursmessig krevende.

7.4 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov på basis av vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold. Dersom likviditetssituasjonen og øvrige forhold tillater det skal låneopptak senest mulig i det budsjettåret fylkestinget har vedtatt at låneopptak skal gjennomføres.

7.5 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal gjennomføres til markedets mest gunstige betingelser gjennom konkurranse. Ved låneopptak, det være seg ordinære låneopptak eller obligasjonslån, skal gjeldende regler i lov og forskrift om offentlige anskaffelser følges.

7.6 Valg av rentebindingsperiode og bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå begrunnet med behov for forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende:

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på den delen av låneporteføljen som er renteksponert³, skal til enhver tid være mellom 1,0 og 5,0 år.
- c) Minimum 40 prosent av den delen av låneporteføljen som er renteksponert, skal ha flytende rente (rentebinding inntil ett år), minimum 40 prosent skal ha fast rente og 20 prosent skal vurderes ut fra markedssituasjonen.
- d) Andelen av renteksponert gjeld som har fast rente, skal fordeles i 1 til 10 års segmentet på en slik måte at fylkeskommunen får lavest mulig fastrenterefinansieringsrisiko. Intervallene for tillatt fordeling på rentebindingsperiodene 0-1 år (flytende rente), 1-5 år og 5-10 år er:

Tabell 7.5.1: Risikoprofil

	Nedre grense	Normalposisjon	Øvre grense
Rentebindingsperiode 0-1 år (flytende renter)	40,0 %	50,0 %	60,0 %
Rentebindingsperiode 1-5 år (fastrenter)	35,0 %	37,5 %	40,0 %
Rentebindingsperiode 5-10 år (fastrenter)	5,0 %	12,5 %	20,0 %

I tabell 7.5.1 er det, i tillegg til nedre og øvre grensene for samlede flyt- og fastrenteandeler, oppgitt ønsket normalposisjon på fordelingen mellom flytende og fastrenter.

- e) I en normalsituasjon og som en primærbenchmark skal den samlede gjeldsporteføljens durasjon (vektet rentebindingstid) være 2,5 år, nærmere redegjort for i pkt. 7.7.
- f) For den delen av låneporteføljen som ikke har renteksponert gjeld delegerer Fylkestinget til Fylkesrådet, å fatte løpende beslutninger om hvilken type rentetilknypning, mv. det

³ Samlet låneportefølje består av både renteksponert og ikke-renteksponert gjeld. Med ikke-renteksponert gjeld menes gjeld der fylkeskommunen får kompensert sine renteutgifter fra andre, for eksempel TANN-bygget.

enkelte lån i kategorien ikke-renteksponerte lån skal ha. Fylkesrådet gis anledning å delegerer fullmakt for inngåelse av avtaler i overensstemmelse med finansreglementet til den eller de på lavereliggende organisatorisk nivå som det er hensiktsmessig at har slik fullmakt.

For å oppnå ønsket durasjon, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP)⁴. Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteksponeringen for fylkeskommunens lånegjeld, og kan inngås på basis av en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under pkt. b) og c) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Begrunnelsen for hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån i låneporteføljen. Det skal kun benyttes større banker med bred erfaring innenfor dette området som motpart ved slike kontrakter.

7.7 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Under ellers like forhold skal fylkeskommunen fordele låneopptakene på flere långivere.

7.8 Rapportering

Fylkesrådet skal i forbindelse med tertialrapportering pr. 30.4 og 31.8 rapportere om status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal det etter årets utgang gjennom egen årsrapport rapporteres til fylkestinget med hensyn på utviklingen gjennom året og status pr. 31.12.

Rapport pr. 30.4 og 31.8 skal inngå som en del av henholdsvis budsjettoppfølgings sak pr. 30.4 og 31.8, mens årsrapporten skal legges frem for fylkestinget som egen sak i mars måned det påfølgende året.

⁴ I gjeldsforvaltningen åpnes ikke for bruk av andre typer finansielle instrumenter, for eksempel opsjoner (derivater) som gir produktkombinasjoner av rentetak eller rentetak og rentebunn mv.

For gjeldsforvaltningen skal det minimum rapporteres om følgende:

- a) Sammensetning av passiva. Herunder:
 - Total gjeld og renteeksponert gjeld
 - Sammensetninger av låneinstrumenter
- b) Løpetid og durasjon for passiva.
- c) Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva.
- d) Verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder.
- e) Vesentlige markedsendringer.
- f) Endringer i risikoeksponering.
- g) Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) så langt i året.
- h) Refinansiering av eldre lån så langt i året.
- i) Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet.
- j) Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser (primær- og sekundærbenchmark). Fylkeskommunens primærbenchmark er 2,5 års norske swaprenter⁵, mens sekundærbenchmark er 3 måneder NIBOR⁶.

Ad. pkt. j): Det settes ikke som absolutt krav at fylkeskommunen i forvaltningen av den samlede låneporteføljen til enhver tid skal oppnå lavere gjennomsnittlige rentenivåer enn nivået på primærbenchmark, gitt ved 2,5 års norske swaprenter. I de tilfeller man oppnår høyere rentenivåer enn løpende 2,5 års norske swaprenter, må det tas stilling til om man skal reposisjonere gjeldsporteføljens fordeling over ulike rentebindingsperioder med det siktemål å oppnå lavere løpende gjennomsnittlig rentenivå enn benchmark over tid.

8. Forvaltning av fylkeskommunens langsiktige finansielle aktiva

8.1 Presiseringer

Da fylkeskommunen med visse unntak ikke skal være i besittelse av langsiktige finansielle aktiva er det ikke utarbeidet målsettinger/formål, strategier og rammer for plassering og forvaltning av denne typen aktiva.

Ingen midler plasseres som langsiktige finansielle aktiva. Unntak er aksjer definert som finansielle anleggsmidler, pensjonsmidler, midler brukt til innkjøp av elektrisk kraft og eventuelt midler brukt til direkte eller indirekte innkjøp av drivstoff. Disse forholdene er ikke omfattet av finansreglementet.

Dersom det er ønskelig å ta stilling til plassering av langsiktige finansielle aktiva som er omfattet av dette reglementet, skal det fremmes sak for politisk behandling i fylkestinget. Forvaltning av slike midler må i så fall holdes atskilt fra fylkeskommunens midler beregnet for driftsformål.

⁵ Gitt at man over tid i gjeldsforvaltningen opprettholder en durasjon rundt 2,5 år, kan man normalt forvente at gjennomsnittlig rentenivå for samlet gjeldsportefølje vil ligge omtrent på nivå med 2,5 års norske swaprenter.

⁶ Denne benyttes som en indikator for «prisen» på flytende renter. Gitt at man over tid i gjeldsforvaltningen har en durasjon rundt 2,5 år forventes at gjennomsnittlig rentenivå for gjeldsporteføljen normalt vil ligge over 3 måneder NIBOR (anslagsvis 50-100 basispunkter over). Dette på grunn av at nivåene på de «kortere» rentebindingene over tid i gjennomsnitt tenderer mot å være billigere enn nivåene på de «lengre» rentebindingene.

8.2 Rapportering

Rapporteringen vil ikke omfatte langsiktige finansielle aktiva, da fylkeskommunen ikke skal være i besittelse av slike aktiva utover de ovennevnte unntak.

9. Vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

9.1 Risikovurderinger

Det skal til hver rapportering til fylkestinget gjøres atskilte risikovurderinger som involverer såkalt stresstesting av renterisikoen for plasseringer av kortsiktige likvide midler og gjeldsporteføljen sett i sammenheng. Det gjøres en netto gjeldsbetraktning, som viser fylkeskommunens renterisiko angitt i NOK ved et 1,5 prosent parallelt skift i rentekurven, dvs netto effekten av 1,5 prosentpoeng endring i markedsrentene.

9.2 Kvalitetssikring

Finansforskriften krever at fylkestinget påser at uavhengig kompetanse har vurdert om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommuneloven og finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Fylkesrådet pålegges ansvar for at eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før fylkestinget vedtar nytt, endret finansreglement.

VEDLEGG 1: NOEN RENTE OG FINANSTEKNISKE BEGREPER

Derivativer (rentesikringsinstrumenter)

Verdipapir som er avledet av andre verdipapirer (opsjoner og terminer). Verdien vil avhenge av verdien på underliggende verdipapir.

Finansiell risiko

Fylkeskommunen påtar seg en finansiell risiko ved disposisjoner som gjelder plassering og lån av midler. Det eksisterer ulike typer av finansiell risiko. Definisjoner av typer av finansiell risiko er gitt under:

Kredittrisiko	Kredittrisiko representerer faren for at låntaker, eller motparten i en derivatkontrakt, ikke betaler tilbake hele eller deler av lånet (inkludert rentene).
Markedsrisiko	Risikoen for tap som følge av endringer i priser og kurssvingninger i de markedene kommunene er eksponert.
Renterisiko	Renterisiko representerer risikoen for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt).
Likviditetsrisiko	Likviditetsrisiko representerer faren for at midler ikke kan transformeres til kontanter i løpet av en rimelig tidsperiode.
Valutarisiko	Valutarisiko representerer risikoen for tap på grunn av kurssvingninger i valutamarkedet.

Løpetid

Tidsrom frem til forfall.

Obligasjon

Ihendehavergjeldsbrev med løpetid på over 12 måneder.

Opsjoner

En kontrakt som gir kjøperen rett, men ingen plikt til å kjøpe eller selge et gitt beløp/antall av et bestemt verdipapir til en fast pris på et bestemt tidspunkt eller innenfor en bestemt periode.

Kjøpsopsjon Rett til å kjøpe et verdipapir.

Salgsopsjon: Rett til å selge et verdipapir.

Renteavtale/ Future Rate Agreement (FRA)

En FRA er en forpliktende avtale om sikring av lånerente eller plasseringsrente for en fremtidig renteperiode for et bestemt beløp.

Rentebytteavtale (SWAP)

En rentebytteavtale er en avtale om et bytte av to rentebetalingsstrømmer i samme valuta knyttet til henholdsvis fast og flytende rente og beregnet med referanse til en felles nominell hovedstol.

Rentefølsomhet

Rentefølsomheten viser endringen i eksempelvis låneporteføljens samlede rentekostnader ved 1 prosentpoeng endring av nivået på markedsrentene.

Renteopsjon

En avtale om sikring av lånerente/plasseringsrente for en fremtidig renteperiode (normalt opsjon på FRA). En renteopsjon er en rett og ingen plikt. Renteopsjonen kan anvendes som en forsikring mot uønsket renteutvikling.

Sertifikat

Ihendehavergjeldsbrev med løpetid inntil 12 måneder.

Termin

En avtale om å kjøpe eller selge et verdipapir til en på forhånd avtalt pris på et gitt tidspunkt i fremtiden.

Forwards: Terminkontrakter som inngås mellom to parter.
Futures: Terminkontrakter som handles på børs og som er standardiserte.

Durasjon (varighet)

Et mål på et verdipapirs løpetid eller et mål på en låneporteføljes løpetid som tar hensyn til når rente- og avdragsbetalinger finner sted. Durasjon defineres som veid gjennomsnittlig løpetid av alle betalinger, dvs. renter og avdrag, og hvor vektene er nåverdien av betalingsstrømmene.

Åpne lån

Et åpent lån vil si at det legges ut lån med en maksimal låneramme. Første lånebeløp, nominell rente og avdragstid fastsettes ved åpning av lånet. Senere og innenfor lånets løpetid og maksimal låneramme, kan det legges ut lånebeløp av passende størrelse.

Stresstest

Test for å måle effekten på en eller flere porteføljer av forhåndsdefinerte markedssjokk. For Troms fylkeskommunes del vil markedssjokk utelukkende være knyttet til endringer i renten. Fylkeskommunens finansforvaltning er sammensatt slik at den samlede finansforvaltning kan stresstestes ved at man inkluderer låneporteføljen og porteføljebeholdningen av kortsiktige likvide midler.